

**ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ГРАДСКА ЧИСТОЋА“
БЕОГРАД**

**НАПОМЕНЕ УЗ КОРИГОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
НА ДАН 31.12.2023. ГОДИНЕ**

Београд, јун 2024. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Јавно комунално предузеће „Градскачистоћа“ Београд је предузеће чија је делатност изношење и депоновање смећа и фекалних материја, сакупљање, рециклажа, прерада и балирање секундарних сировина и чишћење и прање јавних површина.

Предузеће је основано 01.08.1884.године под називом ”Служба за изношење ђубрета и чишћење септичких јама“. Под садашњим називом је регистровано код Привредног суда Трговинског суда у Београду 1989. године, а средином 2005. године код Агенције за привредне регистре дана 16.06.2005. године - под заводним бројем 36197/2005.године; седиште предузећа је у Улици Мије Ковачевића број 4, на територији општине Звездара.

Седиште друштва је у Београду, улица Мије Ковачевића 4.

Директор Друштва је запослен у Друштву.

Матични број: 07045000, ПИБ: 100003603

Орган друштва је Надзорни одбор.

Законски заступник Друштва је в.д. директора Марко Попадић.

На крају 2022. године, друштво је имало 2.909 запослених радника. На крају 2023. године, Друштво је имало 3.062 запослених радника. У складу са чланом 6. Закона о рачуноводству (“Службени гласник РС” бр. 73/2019 и 44/2021), Друштво је разврстано у велико правно лице за 2023. годину, а на основу података из редовних годишњих финансијских извештаја за 2022. годину.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Приложени финансијски извештаји састављени су у складу са Законом о рачуноводству (“Службени гласник РС”, бр. 73/2019 и 44/2021 - у даљем тексту “Закон”) и осталом примењивом законском и подзаконском регулативом у Републици Србији.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима Друштво је, као велико правно лице, у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања, који у смислу горе наведеног Закона, чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, Међународни рачуноводствени стандарди (“МРС”) и Међународни стандарди финансијског извештавања (“МСФИ”) издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, и са њима повезана тумачења издата од стране Комитета за тумачење МСФИ, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министра финансија Републике Србије о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања број 401-00-4351/2020-16 од 10. септембра 2020. године (“Службени гласник РС”, 123/2020 и 125/2020 - испр.), утврђен је званичан превод МСФИ који се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године. Превод МСФИ, који је утврдило и објавило Министарство финансија, чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови МРС, основни текстови МСФИ издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“ИАСБ”), као и тумачења издата од Комитета за тумачење МСФИ (“ИФРИЦ”) у облику у којем су издати, односно усвојени и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је саставни део стандарда, односно тумачења (у даљем тексту: “превод МСФИ”). Превод МСФИ обухвата МРС/МСФИ, који се примењују за извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године и њих је Друштво применило приликом састављања финансијских извештаја за 2021. годину.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

Нови и измењени МРС и МСФИ и са њима повезана тумачења издата од стране ИАСБ-а, односно ИФРИЦ-а након тог датума, на снази за извештајне периоде који почину на дан или након 1. јануара 2020, 2021. и 2023. године (Напомена 2.2(а)) нису званично преведени и објављени у Републици Србији, те сходно томе нису ни примењени од стране Друштва приликом састављања приложених финансијских извештаја.

Износи у приложеним финансијским извештајима Друштва исказани су у хиљадама динара (РСД), осим уколико није другачије назначено. Динар представља функционалну и извештајну валуту Друштва. Износи исказани у РСД заокружени су на најближу хиљаду, осим ако није другачије назначено.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 89/2020).

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја применило рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

Рачуноводствене политике и процене коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне са рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању годишњих финансијских извештаја Друштва за 2022. годину.

2.1. Основа за вредновање

Приложени финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка и принципом наставка пословања.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.2. Утицај и примена нових и ревидираних МРС/МСФИ

(a) *Стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда на снази од 1. јануара 2023. године који још увек нису званично преведени и усвојени у Републици Србији*

До датума састављања приложених финансијских извештаја, следеће измене МРС, МСФИ и тумачења издате од стране ИАСБ-а, односно ИФРИЦ-а ступиле су на снагу 1. јануара 2022. године, и као такве су примењиве на финансијске извештаје за 2023. годину. Међутим, како још увек нису званично преведене и објављене од стране Министарства финансија, нису примењене од стране Друштва:

- МСФИ 17 “Уговори о осигурању” и накнадне измене МСФИ 17 које се баве проблемима и изазовима имплементације који су идентификовани након што је МСФИ 17 објављен 2017. године. МСФИ 17 замењује МСФИ 4 “Уговори о осигурању” од 1. јануара 2023. године и уводи свеобухватан и конзистентан приступ за рачуноводствено обухватање уговора о осигурању. С обзиром да се МСФИ 17 примењује на све уговоре о осигурању које ентитет издаје (са ограниченим изузецима од примене), његово усвајање може имати утицаја и на неосигураваче као што је Друштво.
- Измене МСФИ 4 “Уговори о осигурању” - Продужетак рока за привремено изузеће од примене МСФИ 9.
- Измена МСФИ 17 “Уговори о осигурању” - Почетна примена МСФИ 17 и МСФИ 9 - Упоредне информације. Ентитет који одлучи да примени измену примењује је када први пут примени МСФИ 17.
- Измене МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” и МСФИ Изјава о пракси 2 - Обелодањивање рачуноводствених политика. Измене МРС 1 имају за циљ да обелодањивање рачуноводствених политика учине информативнијим, тако што замењују захтев за обелодањивањем “значајних рачуноводствених политика” са захтевом за обелодањивањем “материјалних рачуноводствених политика”. МСФИ Изјава о пракси 2 обухвата смернице и илустративне примере који имају за циљ да помогну ентитету у примени концепта материјалности приликом доношења процена о обелодањивању рачуноводствених политика.
- Измене МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке” - Дефиниција рачуноводствене процене. Према новој дефиницији, рачуноводствене процене су дефинисане као “новчани износи у финансијским извештајима који су подложни неизвесности при одмеравању”. Изменама се појашњава разлика између промена рачуноводствених процена и промена рачуноводствених политика и исправке грешака.
- Измене МРС 12 “Одложени порези” - Одложени порез који се односи на имовину и обавезе проистекле из једне трансакције. Измене сужавају обим и дају даља појашњења у вези са изузетком за почетно признавање према МРС 12 и прецизирају како ентитети треба да обрачунавају одложени порез у вези са имовином и обавезама које проистичу из једне трансакције, као што су лизинг и обавезе враћања у првобитно стање.
- Измене МРС 12 “Одложени порези” - Међународна пореска реформа – Правила модела Стуб 2. Измене предвиђају привремено изузеће од захтева у вези са одложеним пореским средствима и обавезама у вези са порезом на добитак из другог стуба.

Сходно претходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МРС и МСФИ могу имати на финансијске извештаје Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у складу са МСФИ.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.2. Утицај и примена нових и ревидираних МРС/МСФИ (Наставак)

(б) Нови стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда који нису ступили на снагу и који нису раније усвојени од стране Друштва

ИАСБ је објавио значајан број нових и измењених стандарда и ИФРИЦ тумачења, који нису на снази за годишњи извештајни период који почиње 1. јануара 2023. године и који нису раније усвојени од стране Друштва:

- Измене МСФИ 16 “Лизинг” - Обавезе по основу лизинга у продаји и повраћају лизинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године). Измене и допуне имају за циљ да побољшају захтеве које продавац-закупац користи у одмеравању обавезе за лизинг која произилази из трансакције продаје и повратног закупа у МСФИ 16, док се не мења рачуноводствени третман закупа који није у вези са трансакцијама продаје и повратног лизинга.
- Измене МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” - Класификација обавеза на краткорочне и дугорочне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године). Циљ измена је да разјасни принципе у МРС 1 за класификацију обавеза на краткорочне и дугорочне.
- Измене МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” - Дугорочне обавезе са ковенантама (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године). Изменама се појашњава како услови које ентитет мора да испуни у року од дванаест месеци након датума извештајног периода утичу на класификацију обавеза.
- Измене МРС 7 “Извештај о токовима готовине” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: обелодањивања” - Финансијски аранжмани добављача (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године). Изменама се додају захтеви за обелодањивањем, као и “реперне тачке” у оквиру постојећих захтева за обелодањивањем који од ентитета траже да обезбеде квалитативне и квантитативне информације о финансијским аранжманима добављача.
- МСФИ С1 “Општи захтеви за обелодањивање финансијских информација у вези са одрживошћу” и МСФИ С2 “Обелодањивања у вези са климом” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године). МСФИ С1 и МСФИ С2 представљају нове МСФИ стандарде који се баве обелодањивањима у вези са одрживошћу, при чему МСФИ С1 даје основни оквир за обелодањивање материјалних информација о ризицима и могућностима у вези са одрживошћу у целом ланцу вредности ентитета, док МСФИ С2 утврђује захтеве за ентите да обелодане информације о ризицима и могућностима везаним за климу. Примена ових стандарда у нашој земљи зависи од регулаторног процеса, односно доношења прописа којима се уводи обавеза њихове примене.
- Измене МРС 21 “Ефекти промене девизних курсева” - Недостатак размењивости (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2025. године). Изменама се прецизира како се врши процена да ли је валута размењива и како се утврђује тренутни девизни курс уколико није.

2.3. Упоредни подаци,

Упоредне податке и почетна стања чине подаци садржани у појединачним финансијским извештајима за 2021. годину, састављеним у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, који су били предмет ревизије.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.4. Сталност пословања

Приложени финансијски извештаји Друштва су састављени у складу са начелом сталности пословања, које подразумева да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности, која обухвата период од најмање дванаест месеци од датума финансијских извештаја.

Руководство Друштва је размотрило све расположиве информације и анализило питања која могу бити релевантна за способност Друштва да послује у складу са начелом сталности, укључујући значајне околности и догађаје, планове руководства, као и ефекте кризе проузроковане макроекомске нестабилности (Напомена бр. 42).

2.5. Коришћење процењивања

Састављање финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу одступати од ових процена.

Процене, као и претпоставке на основу којих су извршене процене, предмет су редовних провера. Уколико се путем провера утврди да је дошло до промене у процењеној вредности, утврђени ефекти се признају у финансијским извештајима у периоду када је до промене дошло.

Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у Напоменама.

2.6. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и извештајна валута

Ставке укључене у финансијске извештаје Друштва се одмеравају и приказују у РСД ("РСД"), који представља валуту примарног економског окружења у којем Друштво послује (функционална валута). Све финансијске информације приказане у РСД су заокружене на најближу хиљаду, осим ако није другачије назначено.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или вредновања по коме се ставке поново одмеравају. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају године, признају се у билансу успеха.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су иницијално призната по набавној вредности или цени коштања. Након почетног признавања, нематеријално улагање исказује се по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупну амортизацију и евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

Преостала вредност нематеријалних улагања сматра се једнаком нули, осима када:

постоји уговорена обавеза трећег лица да откупи то средство на крају његовог преосталог века трајања, или

за то средство постоји активно тржиште на којем се може одредити преостала вредност и да ће то тржиште трајати и на крају века тог средства нематеријална улагања отписују се питем пропорционалне стопе амортизације у року од 5 година, осим улагања чије је време коришћења утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из тог уговора. Амортизација goodwill-а се не врши. Интерно генерисани goodwill не признаје се као нематеријално улагање.

3.2. Некретнине, постројења и опрема

Ставке некретнина, постројења и опреме, које испуњавају услове да буду признате као средство, одмеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вредности односно, цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно приписују набавци средстава, што укључује фактурну вредност (укључујући царинске дажбине и ПДВ), све трошкове који се директно приписују довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати на начин на који руководство очекује.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Некретнине, постројења и опрема (Наставак)

Након почетног признавања као средства, ставке некретнина, постројења и опреме исказују се по ревалоризованом износу која изражава њихову поштenu вредност на дан израде ревалоризације, умањује се за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу губитака због обезвређења.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано одмерити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете Биланс успеха периода у коме су настали.

Добици и губици који проистичу из расходовања или продаје средства се признају у билансу успеха периода када је улагање расходовано, односно продато, и то у висини разлике између новчаног прилива и књиговодствене вредности средства.

Земљиште се не амортизује. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се њихова ревалоризована вредност распоредила током њиховог процењеног века трајања. Просечне амортизационе стопе су како следи:

- Грађевински објекти	2,47 %
- Машине и опрема	9,20 %
- Моторна возила	11,38 %
- Намештај и опрема	4,67%

3.3. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се почетно признају по набавној вредности, односно цени коштања. Трошкови трансакције се укључују у почетно признату вредност.

Након почетног признавања, инвестиционе некретнине се исказују по ревалоризованој вредности умањеној за кумулирану исправку вредности и евентуалне кумулиране губитке за умањење вредности. Амортизација инвестиционих некретнина се не обрачунава.

Ако постоје било какве индикације, да је дошло до умањења вредности инвестиционе некретнине, Друштво процењује надокнадиву вредност као већу од употребне вредности и фер вредности умање не за процењене трошкове продаје. Књиговодствена вредност инвестиционе некретнине се отписује до њене надокнадиве вредности кроз за текући биланс успеха.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да издаци могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану.

3.4. Учешћа у капиталу зависних правних лица

Зависна правна лица представљају она правна лица која су под контролом Друштва, при чему се под контролом подразумева моћ управљања финансијским и пословним политикама правног лица са циљем остварења користи од његовог пословања. Сматра се да контрола постоји када Друштво поседује, директно или индиректно (преко других зависних правних лица) више од половине права гласа у другом друштву.

Учешћа у капиталу зависних правних лица исказана су по првобитној вредности улагања умањеној за евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља

Друштво класификује стална средства као средства намењена продаји када се њихова књиговодствена вредност може надокнадити преваходно кроз продају, а не даљим коришћењем. Стална средства намењена продаји морају да буду доступна за моменталну продају у свом тренутном стању искључиво под условима који су уобичајени за продаје такве врсте имовине и њихова продаја мора бити врло вероватна. Стална средства намењена продаји се приказују у износу нижем од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје.

Друштво не амортизује стална средства док су она класификована као стална средства намењена продаји.

3.6. Умањење вредности не финансијских средстава

За средства која имају недефинисан корисни век употребе и не подлежу амортизацији, провера да ли је дошло до умањења њихове вредности, врши се на годишњем нивоу. За средства која подлежу амортизацији провера да ли је дошло до умањења њихове вредности, врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствен авредност средства већа од његове надокнадиве вредности.

Надокнадива вредност је фер вредност средства умањена за трошкове продаје или вредности у употреби, у зависности која од ових вредности је виша. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину).

Нефинансијска средства (осим „goodwill-a“) код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

3.7. Финансијски инструменти

3.7.1. Финансијска средства

Руководство врши класификацију својих финансијских средстава у моменту иницијалног признавања. Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена, односно пословног модела управљања у оквиру кога се држе, као и карактеристика уговорених новчаних токова.

У складу са МСФИ 9 “Финансијски инструменти”, који је Друштво усвојило 1. јануара 2020. године, финансијска средства се класификују у следеће категорије:

- финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности;
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (капитал - ФВТОЦИ); и
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха (ФВТПЛ).

Финансијска средства се вреднују по амортизованој вредности уколико се држе у оквиру пословног модела чија је сврха искључиво наплата уговорених новчаних токова и уколико на основу уговорних услова финансијске имовине на одређене датуме настају новчани токови који су само плаћање главнице и камата на неизмирени износ главнице, осим ако су при иницијалном признавању неопозиво опредељена као средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха (ако се тиме отклања или знатно умањује недоследност при мерењу или признавању).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.7. Финансијски инструменти (Наставак)

3.7.1. Финансијска средства (Наставак)

Финансијска средства се вреднују по фер вредности кроз остали резултат уколико се држе у оквиру пословног модела чија је сврха наплата уговорених новчаних токова и продаја финансијских средстава и уколико на основу уговорних услова финансијске имовине на одређене датуме настају новчани токови који су само плаћање главнице и камата на неизмирени износ главнице, осим ако су при иницијалном признавању неопозиво опредељена као средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха (ако се тиме отклања или знатно умањује недоследност при мерењу или признавању).

Финансијска средства се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, само ако се не мере по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали резултат.

Пословни модел се дефинише у складу са проценом руководства Друштва о намени за коју се финансијска средства држе и циљевима управљања финансијским средствима на основу свих доступних релевантних чињеница за процену пословног модела. Пословни модел Друштва се може дефинисати као средства којима се управља у циљу наплате новчаних токова, а чине га финансијски пласмани и потраживања (од купаца и остала).

Финансијска средства и обавезе Друштва обухватају потраживања од купаца, остала краткорочна потраживања, готовинске еквиваленте и готовину, обавезе према добављачима, као и друге обавезе из пословања који се вреднују по амортизованој вредности и задовољавају нове критеријуме предвиђене МСФИ 9 (тест пословног модела и карактеристике уговорених новчаних токова) за вредновање по амортизованој вредности.

Друштво нема финансијских средстава и обавеза који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, нити финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат.

Финансијска средства се укључују у обртну имовину, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума извештавања, када се класификују као дугорочна средства.

Финансијска средства престају да се признају када је дошло до истека уговорног права или преноса права на приливе готовине по основу тог средства и када је Друштво извршило пренос свих ризика и користи који проистичу из власништва над средством или није ни пренело, ни задржало све ризике и користи у вези са средством, али је пренело контролу над њим.

Финансијско средство престаје да се признаје отписом потраживања. Такође, до престанка признавања финансијског средства долази уколико су се десиле накнадне измене уговорених услова финансијског средства, а које доводе до значајних

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.7. Финансијски инструменти (Наставак)

3.7.1. Финансијска средства (Наставак)

Након иницијалног признавања, финансијска средства се вреднују као што следи:

(а) *Потраживања по основу продаје и остала потраживања из пословања*

Продају својих производа и услуга Друштво врши на основу уобичајених услова продаје и таква потраживања нису каматоносна. Потраживања од купаца и остала потраживања се вреднују по амортизованој вредности.

У складу са МСФИ 9 “Финансијски инструменти”, обезвређење, односно исправка вредности се обрачунава и признаје за све финансијске инструменте који се вреднују по амортизованој вредности, као и за финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз остали резултат. Друштво примењује модел “очекиваног кредитног губитка” када обрачунава исправку вредности потраживања од купаца и осталих потраживања.

Друштво примењује “поједностављени приступ” у признавању животних (“лифетиме”) губитака за целокупни период трајања финансијског средства за потраживања од купаца (дугорочна и краткорочна) и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, коришћењем тзв. матрице исправке вредности где су потраживања груписана на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака по основу ненаплаћених потраживања. Стопе очекиваних кредитних губитака засноване су на историјским губицима по основу обезвређења потраживања које је Друштво имало. Историјске стопе губитака се коригују за текуће и будуће информације о макроекономским факторима који утичу на купце Друштва.

Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности за очекиване кредитне губитке, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха.

Приходи од укидања исправке вредности по основу накнадно наплаћених износа и процењене наплативости потраживања признају се у билансу успеха у оквиру прихода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха.

Процена извесности наплате потраживања вршила се по групама дужника:

- за правна лица
- за физичка лица (на бази података СОН - Инфостан технологије)

Сва ненаплатива потраживања су анализирана везано за старост и степен наплативости. Исправка се извршила за сва потраживања по основу старосне анализе а поред тога је вршена и појединачна исправка потраживања по сазнању за постојање чињеница о статусу или пословању купца које се негативно одражавају на његову финансијску способност.

За потраживања од физичких лица и предузетника којима је протекао рок за наплату најмање 90 дана извршила се исправка вредности потраживања на бази података добијених од „Инфостан технологије“.

Краткорочна потраживања за купце који нису у стечају, ликвидацији и реструктурирању, брисани из регистра АПР-а, врши се исправка вредности потраживања која су старија од 365 дана од рока доспећа (датума валуте), и књижи се на исправку вредности потраживања.

Краткорочна потраживања од купаца који су у стечају, ликвидацији, реструктурирању, брисани из регистра АПР-а, којима се више не фактурише (пасивни купци), који имају салдо по утужењима и који знатно касне у измиривању својих обавеза (процена), врши се исправка вредности за сва потраживања старија од 60 дана од рока доспећа (датума валуте).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.7. Финансијски инструменти (Наставак)

3.7.1. Финансијска средства (Наставак)

(б) *Готовински еквиваленти и готовина*

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака и високоликвидна средства са првобитним роком доспећа до три месеца или краће, а која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине уз безначајан ризик од промене вредности.

(ц) *Остала финансијска средства*

Остала финансијска средства обухватају дугорочне финансијске пласмане, друга потраживања, потраживања из специфичних послова и краткорочни финансијски пласмани.

3.7.2. Финансијске обавезе

МСФИ 9 “Финансијски инструменти” највећим делом задржава постојеће захтеве МРС 39 у погледу класификације финансијских обавеза, па се финансијске обавезе класификују као финансијске обавезе мерене по амортизованој вредности и финансијске обавезе мерене по фер вредности кроз биланс успеха.

Руководство врши класификацију својих финансијских обавеза у моменту иницијалног признавања.

Финансијске обавезе Друштва на дан извештавања чине обавезе према добављачима и остале обавезе (обавезе из пословања).

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности. Након иницијалног признавања, финансијске обавезе Друштва се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла. У случају где је постојећа финансијска обавеза замењена другом обавезом према истом повериоцу, али под значајно промењеним условима или уколико су услови код постојеће обавезе значајно измењени, таква замена или промена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вредности обавезе признаје у билансу успеха.

Поред тога, у складу са МСФИ 9, Друштво престаје да признаје финансијску обавезу када су уговорени услови модификовани, а новчани токови модификоване обавезе значајно измењени. У том случају, нова финансијска обавеза се базира на измењеним условима и признаје се по фер вредности. Разлика између књиговодствене вредности првобитне финансијске обавезе и фер вредности нове финансијске обавезе са измењеним условима се признаје кроз биланс успеха.

(а) *Кредити од банака*

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности умањеној за настале трансакционе трошкове. Обавезе по кредитима се накнадно вреднују по амортизованој вредности.

Обавеза је текућа уколико се очекује да буде измирена у редовном току пословног циклуса Друштва, односно у периоду до 12 месеци након датума извештавања. Све остале обавезе се класификују као дугорочне.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.7. Финансијски инструменти (Наставак)

3.7.2. Финансијске обавезе (Наставак)

(б) Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања

Обавезе према добављачима и остале краткорочне обавезе из пословања накнадно се вреднују по амортизованој вредности, што због краткорочне природе ових обавеза одговара њиховој номиналној вредности.

3.8. Залихе

Залихе се вреднују по нижој од набавне вредности, односно цене коштања и нето продајне вредности.

Набавна вредност материјала и робе представља вредност по фактури добављача увећану за транспортне и остале зависне трошкове набавке. Излаз залиха утврђује се методом просечне пондерисане набавне цене.

Цена коштања готових производа и недовршене производње обухвата утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). Цена коштања искључује трошкове позајмљивања (*Трошкови позајмљивања се могу капитализовати само у случају да је за залихе потребан значајан временски период да би се припремиле за продају*). Излаз са залиха се утврђује методом просечне пондерисане цене.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за процењене варијабилне трошкове продаје.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха материјала и робе у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност.

Залихе робе у малопродаји исказују се по продајној цени у току године. На крају обрачуноског периода врши се свођење вредности залиха на набавну вредност путем алокације реализоване разлике у цени и пореза на додату вредност, обрачунатих на просечној основи, на вредност залиха у стању на крају године и набавну вредност продате робе.

3.9. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства и обавезе укључују: имовину узету у закуп, осим средстава узетих у финансијски закуп, робу у косигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, као и потраживања и обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције, менице и други облици јемства.

3.10. Расподела добити

Расподела нераспоређеног добитка за 2021.годину у износу од РСД 337.357 хиљада, делимично је извршена уплатом Оснивачу у износу од РСД 180.753 хиљаде динара у складу са одлуком Надзорног одбора број 14393/2 од 20.10.2022. године, и 5.5.2023. године делимични извршена уплата РСД 10.000 хиљада динара Решењем Скупштине града Београда број 4-1029/22-С од 29.12.2022. године.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.11. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

Када је ефекат временске вредности новца значајан, износ резервисања је садашња вредност очекиваних издатака захтеваних да се обавеза измири, добијен дисконтовањем помоћу стопе пре пореза која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за обавезу. Када се користи дисконтовање, књиговодствена вредност резервисања се повећава у сваком периоду, тако да одражава проток времена. Ово повећање се исказује као трошак позајмљивања.

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида укорист биланса успеха текуће године.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Друштво не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима. Потенцијална средства се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

3.12. Закупи (лизинг)

Друштво као закупца

Финансијски закуп

Закуп се класификује као финансијски закуп ако се њим суштински преносе на закупца сви ризици и користи повезани са власништвом. Финансијски закуп се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљеног средства и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Финансијски расходи се признају у билансу успеха периода на који се односе.

Закупљена средства на бази финансијског закупа амортизују се у току периода краћег од корисног века трајања средства или периода закупа.

Оперативни закуп

Закуп се класификује као оперативни закуп ако закуподавац суштински задржава све ризике и користи повезане са власништвом.

Када је средство дато у оперативни закуп, такво средство се исказује у Билансу стања зависно од врсте средстава.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.13. Примања запослених

(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Друштво је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Када су доприноси једном уплаћени, Друштво нема никаквих даљих обавеза у погледу плаћања. Доприноси на терет послодавца и на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

(б) Отпремнине и јубиларне награде

Друштво обезбеђује отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде. Право на ове накнаде је обично условљено стајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање и до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови за поменуте накнаде се акумулирају током периода трајања запослења.

Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и по основу јубиларних награда се процењују на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Актуарски добици и губици који проистичу из обрачуна, евидентирају се на терет или у корист капитала.

(ц) Учешће у добити и бонуси

Друштво признаје обавезу за бонусе и учешће у добити запослених у периоду када је донета одлука о њиховој исплати. Наведена обавеза се евидентира на терет нераспоређене добити ранијих година.

(д) Краткорочна, плаћена одсуства

Акумулирана плаћена одсуства могу да се преносе и користе у наредним периодима, уколико у текућем периоду нису искоришћена у потпуности. Очекивани трошкови плаћених одсустава се признају у износу акумулираних неискоришћених права на дан извештавања, за која се очекује да ће бити искоришћена у наредном периоду. У случају неакумулираног плаћеног одсуства, обавеза или трошак се не признају до момента када се одсуство искористи

3.14. Признавање прихода

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити и када је вероватно да ће у будућности Друштво имати прилив економских користи. Приход се признаје у висини фер вредности примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује безПДВ-а, повраћаја робе, рабата и попуста.

(а) Приход од продаје производа и робе

Приходи од продаје производа и робе се признају када су суштински сви ризици и користи од власништва над производима и робом прешли на купца, што се уобичајено дешава приликом испоруке производа и робе.

Сматра се да приликом продаје није присутан ни један елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок плаћања од 30 дана / што је у складу са тржишном праксом.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.14. Признавање прихода (Наставак)

(б) Приход од продаје услуга

Друштво продаје услуге прања и чишћења јавних површина, изношење, одвоз и депоновање смећа и фекалних материја; сакупљање, рециклажа, прерада и балирање секундарних сировина. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, признаје се по уговореним накнадама с обзиром да су утрошени радни сати и да су настали директни трошкови. За уговоре на бази утрошка материјала стање довршености се одмерава на бази насталих трошкова материјала као проценат од укупних трошкова који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом признаје се по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да се пруже

(ц) Приход од камата

Приход од камата потиче од камата на депонована средства код банака, као и на затезне камате које се обрачунавају купцима који касне у извршавању својих обавеза, у складу са уговорним одредбама. Приходи од камата се признају у периоду у коме је Друштво стекло право да камату прими.

(д) Приход од закупнина

Приход од закупнина потиче од давања инвестиционих некретнина у оперативни закуп и обрачунава се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

(е) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

3.15. Текући и одложени порез

Трошкови пореза на добитак периода обухватају текући и одложени порез. Порез се признаје у билансу успеха, осим до висине која се односи на ставке које су директно признате у капиталу. У том случају порез се такође признаје у капиталу.

Текући порез

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порези на добит правних лица и релевантним подзаконским актима.

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица и релевантним подзаконским актима Републике Србије. Текући порез на добитак представља износ обрачунат применом прописане пореске стопе од 15% на пореску основицу коју представља опорезиви добитак. Опорезиви добитак се утврђује у пореском билансу као добит пре опорезивања исказана у билансу успеха, након усклађивања прихода и расхода на начин прописан пореским законодавством Републике Србије. Износ овако утврђеног пореза и исказаног у пореској пријави се умањује по основу пореских кредита и пореских подстицаја.

Пореско законодавство Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај порезаплаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу, изузев оних из којих произилазе капитални губици и добици, могу се искористити за умањење добити утврђене у пореском билансу будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.15. Текући и одложени порез (Наставак)

Одложени порез

Одложени порески ефекти обрачунавају се за све привремене разлике између пореске основе средстава и обавеза и њихове књиговодствене вредности утврђене у складу са прописима о рачуноводству Републике Србије. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање одложеног пореза. Одложене пореске обавезе признају се у целини за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за све одбитне привремене разлике, као и по основу пореских губитака и пореских кредита који се могу пренети у наредне фискалне периоде до степена до којег је извесно да ће постојати опорезива добит по основу које се пренети порески губитак и порески кредити могу искористити.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак периода, изузев износа одложених пореза који је настао по основу ревалоризације некретнина, постројења и опреме, као улагања у акције правних лица и банака, а који се евидентира преко ревалоризационих резерви.

3.16. Обелодањивање односа са повезаним лицима

За сврхе ових финансијских извештаја, правна лица се третирају као повезана уколико једно правно лице има могућност контролисања другог правног лица или врши значајан утицај на финансијске и пословне одлуке другог лица, што је дефинисано у МРС 24 “Обелодањивање повезаних страна”.

Односи између Друштва и његових повезаних правних лица регулисани су на уговорној основи и по тржишним условима. Стања потраживања и обавеза на дан извештавања, као и трансакције у току извештајних периода настале са повезаним правним лицима посебно се обелодањују.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Пословање Друштва је изложено различитим ризицима: тржишни ризик, кредитни ризик, ризик од промене девизних курсева и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум. Управљање ризицима обавља финансијска служба Друштва у складу са политикама одобреним од стране Управног одбора.

4.1. Финансијски инструменти по категоријама

Категорије финансијских инструмената, према књиговодственом стању на дан 31. децембра 2023. године, 31.12.2022. године, приказане су у следећој табели:

Назив	31.12.2023	31.12.2022
Финансијска средства		
Готовина и готовински елементи АОП 0057	378.782	479.735
Дугорочни финансијски пласмани АОП 0018	38.020	28.854
Потраживања и зајмови АОП 0038, део АОП 0044 и АОП 0048	1.907.643	1.834.362
Укупно	2.324.445	2.342.951
Финансијске обавезе		
Дугорочне и краткорочне обавезе по кредитима (АОП 0420 и АОП 0433)	300.129	466.120
Обавезе из пословања (АОП 0442)	739.275	240.571
Остале краткорочне обавезе (АОП 0449)	1.504.432	1.271.359
Укупно	2.543.836	1.978.050

У 2023. и 2022. години Друштво није имало дериватне финансијске инструменте.

4.2. Фактори финансијског ризика

(а) *Тржишни ризик*

Тржишни ризик је ризик да ће фер вредност будућих токова готовине финансијског инструмента бити променљива због промена тржишних цена. Тржишни ризик укључује три врсте ризика, као што следи:

Ризик од промене курсева страних валута

Друштво не послује у међународним оквирима и није изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено ЕУР. Ризик проистиче како из будућих пословних трансакција, тако и из признатих средстава и обавеза у страној валути.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту.

Друштво има потраживања и обавезе у страним валутама и руководство Друштва предузима мере да максимизира усклађеност прилива и одлива у истој страној валути ради заштите од промене девизних курсева. С друге стране, Друштво још не користи заштиту трансакција од девизног ризика (хеџинг), с обзиром на постојећу регулативу и недовољно развијено финансијско тржиште.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

4.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(а) *Тржишни ризик (Наставак)*

Ризик од промене курса валута страних валута (Наставак)

Друштво није изложено девизном ризику по основу значајних набавки од добављача из иностранства, али је изложено девизном ризику по основу кредитног задужења код банака.

На дан 31. децембра, Друштво нема садашњу вредност средстава и обавеза изражених у страниј валути.

Ризик од промене цена

Цене услуга које пружа ЈКП „Градска чистоћа“ Београд у највећој мери су контролисане а не економске, ценовни ризик подразумева неизвесност губитака који могу настати због неадекватне ценовне политике и због негативних промена у ценама инпута, каматним стопама, девизном курсу и вредности новца.

На цене услуга чишћења и прања јавних површина, сагласност даје оснивач, и највећим делом зависе од средства одређена буџетом града за те намене, и оне не одражавају стварне трошкове обављања услуге чишћења и прања јавних површина, већ покривају већи део стварних трошкова.

Цена услуга сакупљања, одвожења и одлагања комуналног отпада, код домаћинства, није економска, већ се при утврђивању истих, има у виду и социјална компонента, односно платежна могућност највећег броја домаћинства ради заштите оштих интереса.

Ризик од промене каматних стопа

Ризик Друштва од промена фер вредности каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од банака. Кредити примљени по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику токова готовине. Кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промене фер вредности каматних стопа.

Током 2023. и 2022. године, највећи део обавеза по кредитима био је са променљивом каматном стопом, која је везана за ЕУРИБОР. Обавезе по кредитима са променљивим каматним стопама су изражене у страниј валути (ЕУР), односно валутном клаузулом везане за ЕУР.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

4.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(б) *Кредитни ризик*

Кредитни ризик је ризик финансијског губитка за Друштво ако друга уговорна страна у финансијском инструменту не испуни своје уговорне обавезе. Кредитни ризик превасходно проистиче по основу потраживања из пословања.

У складу са усвојеном кредитном политиком, Друштво анализира кредитни бонитет сваког новог појединачног купца пре него што му се понуде стандардни услови продаје. Такође, за сваког купца је установљен кредитни лимит који представља максимални дозвољен износ потраживања пре него што се затражи одобрење Директора. Купцу чији кредитни бонитет не испуњава тражене услове, продаја се врши само на бази авансног плаћања.

(ц) *Ризик ликвидности*

Способност предузећа да у року измирује своје доспеле обавезе а да при томе не угрози своје даље пословање представља ликвидност предузећа.

Ризик ликвидности у 2022. години, представља потенцијални ризик и у наредном периоду, обзиром на кретања на тржиштима добара која се набављају и користе за обављање основних делатности предузећа, у погледу рокова испоруке основних средства где је немогуће предвидети тачан рок испоруке, а самим тим и одлив средства по том основу.

Ризик ликвидности је ризик да ће Друштво бити суочено са потешкоћама у измиривању својих финансијских обавеза. Друштво управља својом ликвидношћу са циљем да, колико је то могуће, увек има довољно средстава да измири своје доспеле обавезе, без неприхватљивих губитака и угрожавања своје репутације.

Планирање новчаног тока врши се на нивоу пословних активности Друштва и збирно за Друштво као целину. Финансије Друштва надзиру планирање ликвидности у погледу захтева Друштва да би се обезбедило да Друштво увек има довољно готовине да подмири пословне потребе као и да има слободног простора у својим неповученим кредитним аранжманима.

Друштво располаже довољним износом високоликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације роба и услуга, који му омогућавају да своје обавезе измирује у року доспећа. Друштво не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Друштво је регулисало рачуноводственим политикама којима је дефинисан максимални износ авансног плаћања испоручиоцима радова и опреме, грејс период и дужина отплате и то у зависности од вредности и врсте уговорене набавке. Поред тога, пословном политиком направљена је дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке добара/услуга.

Евентуални вишак готовине пословних активности изнад салда захтеваних обртних средстава, улаже се у каматносно текуће рачуне, тј депозите по виђењу.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

4.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(ц) Ризик ликвидности (Наставак)

Следећа табела представља анализу финансијских обавеза Друштва према уговореним условима плаћања, који су одређени на основу преосталог периода на дан извештавања у односу на уговорени рок доспећа и засновани су на уговореним недисконтованим износима отплата (салда која доспевају на наплату у року од 12 месеци једнака су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан):

Опис	До 3 месеца	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 2 године	Од 2 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
31.12.2023.						
Обавезе по основу кредита	23.224	69.673	92.897	100.639		286.433
Обавезе из пословања	739.275					739.275
Остале краткорочне обавезе	1.504.446					1.504.446
Укупно	2.266.945	69.673	92.897	100.639		2.530.154
31.12.2022.						
Обавезе по основу кредита	60.654	113.717	93.015	198.734		466.120
Обавезе из пословања	240.571					240.571
Остале краткорочне обавезе	1.271.359					1.271.359
Укупно	1.572.584	113.717	93.015	198.734		1.978.050

Кредити код банака су осигурани заложним правом на опреми која је предмет финансирања из кредита код Комерцијалне банке у износу од РСД 559.317 хиљада за 28 комуналних возила.

Уговори о залози закључени су између Друштва и Комерцијалне банке 01.04.2020. године под бројем 5758, а на основу Уговора о инвестиционом кредиту за набавку возила - аутосмећара - кредитна партија 00-410-0207762.9 од 08.04.2019. године, у износу од РСД 560.000 хиљада .

4.3. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би власницима капитала обезбедило повраћај (профит), а користи осталим заинтересованим странама, као и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата добити, врати капитал власницима капитала, повећа капитал, или, пак, може да прода средства како би смањила дугове.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

4.3. Управљање ризиком капитала (Наставак)

Друштво има обавезу по основу исплате дела добити оснивачу:

Ред бр	Година	Добит по Финансијском извештају у дин	Процент распоређивања добити	Обавеза према оснивачу у дин		Остатак обавезе за плаћање у дин	
				Одлука скупштине	Уплаћено	По години	Кумулативно обавеза за уплату
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2009	798.388.000,00	50%	399.169.000,00	399.169.000,00	0	0
2	2010	243.048.000,00	85%	206.590.800,00	206.590.800,00	0	0
3	2011	275.713.000,00	85%	234.356.050,00	234.356.050,00	0	0
4	2012	21.549.000,00	85%	18.316.650,00	9.158.325,00	9.158.325,00	9.158.325,00
5	2013	33.371.000,00	85%	28.365.350,00	28.365.350,00	0	9.158.325,00
6	2014	525.226.503,44	85%	446.442.527,92	446.442.527,92	0	9.158.325,00
7	2015	708.520.327,31	85%	602.242.278,00	602.242.278,00	0	9.158.325,00
8	2016	832.592.309,18	85%	707.703.462,80	463.741.907,72	243.961.555,08	253.119.880,08
9	2017	433.504.979,17	85%	368.479.232,29	30.000.000,00	338.479.232,29	591.599.112,37
10	2018	199.902.603,38	85%	169.917.212,87	0	169.917.212,87	761.516.325,24
11	2019	245.682.814,52	85%	208.830.392,34	208.830.392,34	0	761.516.325,24
12	2020	603.655.630,03	85%	513.107.285,53	513.107.285,51	0	761.516.325,24
13	2021	337.356.841,18	85%	286.753.315,00	190.753.315,00	106.000.000,00	857.516.325,24
14	2022	331.742.468	85%	203.566.109,82	0		1.061.082.435,06
			Свега:	4.393.839.666,57	3.332.757.231,49	867.516.325,24	1.061.082.435,06

4. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

4.3. Управљање ризиком капитала (Наставак)

Државни капитал које исказује у пословним књигама:

Рбр	О П И С	31.12.2023	31.12.2022.
1	Државни капитал	1.970.394	1.970.394

Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Друштва и његовог укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити (укључујући краткорочне и дугорочне, као што је приказано у билансу стања) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупни капитал се добија када се на капитал, исказан у билансу стања, дода нето дуговање.

4.3. Управљање ризиком капитала (Наставак)

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

Назив	2023	2022
Обавезе по кредитима и осталим финансијским обавезама – укупно (Напомена**) (АОП 0420 и 0431)	3.841.091	3.340.852
Минус готовина и готовински еквиваленти (Напомена**)	378.782	479.735
Нето дуговања	3.462.309	2.861.117
Укупни капитал	6.127.127	5.730.389
Капитал - укупно	6.127.127	5.730.389
Коефицијент задужености	56,51%	49,93%

5. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

Друштво прави процене и претпоставке које се односе на будућност. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима. О проценама и претпоставкама које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године биће речи у даљем тексту.

5. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (Наставак)

(a) Процене и претпоставке

Корисни век употребе нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме

Нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрема се амортизују током њиховог корисног века употребе. Корисни век употребе се заснива на процени дужине периода у коме ће средство генерисати приходе. Процену периодично врши Руководство Друштва и врши одговарајуће измене, уколико се за тим јави потреба. Промене у проценама могу да доведу до значајних промена у садашњој вредности и износа који су евидентирани у билансу успеха у одређеним периодима.

Примера ради: уколико би Друштво смањило користан век трајања наведених средстава за 10%, дошло би до додатног повећања трошкова амортизације на годишњем нивоу у износу од РСД 80.998 хиљада динара.

Обезвређење нефинансијске имовине

На дан извештавања, руководство Друштва анализира вредности по којима су приказана нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрема Друштва. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења.

Уколико је надокнадиви износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности. Разматрање обезвређења захтева од руководства субјективно просуђивање у погледу токова готовине, стопа раста и дисконтних стопа за јединице које генеришу токове готовине, а које су предмет разматрања.

Обезвређење потраживања од купаца и осталих потраживања

Друштво од 1. јануара 2022. године обрачунава очекиване кредитне губитке на основу историјског искуства и губитака који настају јер купци робе, корисници услуга и остали дужници нису у могућности да изврше тражена плаћања.

Исправка вредности потраживања од купаца врши се у складу са рачуноводственом политиком дефинисаном у Напомени 3.5.1. уз финансијске извештаје. Сходно МСФИ 9 приликом обезвређења финансијских инструмената није неопходно да постоји објективни доказ обезвређења да би кредитни губитак био препознат. Очекивани кредитни губици се препознају такође и за необезвређена финансијска средства.

У процени одговарајућег износа очекиваног кредитног губитка за потраживања, Друштво се ослања на раније искуство са отписом (историјске губитке по основу ненаплаћених потраживања), карактеристике купаца и текуће и будуће информације о макроекономским факторима који утичу на купце. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини.

Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања

Резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда

Трошкови утврђених накнада запосленима након одласка у пензију након испуњених законских услова и јубиларних награда утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада, стопе морталитета и будућих повећања накнаде по одласку у пензију. Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене. Претпоставке актуарског обрачуна су обелодањене у Напомени 18. уз финансијске извештаје.

5. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (Наставак)

(a) Процене и претпоставке (Наставак)

Резервисање по основу судских спорова

Друштво је укључено у већи број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на комерцијална питања, као и питања која се тичу радних односа, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања. Друштво редовно процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Одложена пореска средства

Одложена пореска средства признају се на све неискоришћене пореске кредите и пореске губитке до мере до које је извесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се неискоришћени порески кредити и порески губици могу искористити. Значајна процена од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА - АОП 0003

Промене на нематеријалним улагањима су приказане у наредним табелама:

2022. година

О П И С	Улагања у развој (к-то 010)	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвери и остала права (к-то 011)	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвери и остала права (к-то 012)	Остала нематеријална имовина (к-то 014)	Аванси за нематер. имовину (к-то 015)	Нематер. имовина у припреми (к-то 016)	Свега немат. улагања (група к-та 01)
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање 1.1.2022. године	7.692	64.718	160.168			71.103	303.681
Директна повећања						28.973	28.973
Пренос са инвестиција у току							-
Пренос са/на конта немат. улагања	3.905	4.254	87.477			(95.636)	-
Продаја							-
Остала смањења (мањак, расход...)							-
Стање 31.12.2022. године	11.597	68.972	247.645			4.440	332.654
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање 1.1.2022. године	3.574	16.470	6.693				26.737
Амортизација за 2022. годину	1.591	13.782	25.847				41.220
Исп. вред. продатих основних средстава							-
Остала смањења (мањак, расход...)							-
Амортизација расхода							-
Стање 31.12.2022. године	5.165	30.252	32.540				67.957
САДАШЊА ВРЕДНОСТ							
Стање на дан 31.12.2022. године	6.432	38.720	215.105			4.440	264.697

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА - АОП 0003 (Наставак)

2023. година

О П И С	Улагања у развој (к-то 010)	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвери и остала права (к-то 011)	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвери и остала права (к-то 012)	Остала нематеријална имовина (к-то 014)	Аванси за нематер. имовину (к-то 015)	Нематер. имовина у припреми (к-то 016)	Свега немат. улагања (група к-та 01)
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање 1.1.2023. године	11.597	68.972	247.646			4.440	332.655
Директна повећања						11.499	11.499
Пренос са инвестиција у току							-
Пренос са/на конта немат. улагања	0	4.199	5.350			(9.549)	0
Продаја							-
Остала смањења (мањак, расход...)							-
Стање 31.12.2023. године	11.597	73.171	252.996			6.390	344.154
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање 1.1.2023. године	5.165	30.252	32.541				67.958
Амортизација за 2023. годину	1.796	17.960	35.301				55.057
Исп. вред. продатих основних средстава							-
Остала смањења (мањак, расход...)							-
Амортизација расхода							-
Стање 31.12.2023. године	6.961	48.212	67.842				123.015
САДАШЊА ВРЕДНОСТ							
Стање на дан 31.12.2023. године	4.636	24.959	185.154			6.390	221.139

Током 2023. године предузеће је активирало нематеријалне имовине у износу од РСД 9.549 хиљада динара. Исти се односи на улагања предузећа у:

- лиценце у износу од РСД 4.199 хиљада , и то: РСД 199 хиљада за лиценце за мејл сервер - Exchange server standard licence и РСД 4.000 хиљаде за лиценце за ЕРП - Dynamics 365 Business Central Premium User и
- РСД 5.350 хиљада за софтвер за виртуализацију за сервере који су део Data Centar инфраструктуре на локацији Ауто база.

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА - АОП 0009

Промене на некретнинама, постојењима и опреми су приказане у наредним табелама:

2022. година

О П И С	Грађевински објекти (к-то 022)	Постројења и опрема (к-то 023)	Оперативни лизинг (к-то 025)	Дела ликовне вредности (к-то 026)	Некретнине, постројења и опрема у припреми (к-то 027)	Свега основ. средства (група к-та 02)
НАБАВНА ВРЕДНОСТ						
Стање 1.1.2022. године	1.808.514	8.220.133	23.992	7.017	220.664	10.280.320
Директна повећања					1.587.642	1.587.642
Пренос са инвестиција у току						-
Остала повећања						-
Пренос са/на конта осн. средстава	1.673	1.589.587			(1.591.260)	-
Продаја						-
Пренос на ванбилансну евиденцију						-
Остала смањења - расход, мањак, обезвређење	(2.961)	(543.653)	(515)			(547.129)
Стање 31.12.2022. године	1.807.226	9.266.067	23.477	7.017	217.046	11.320.833
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ						
Стање 1.1.2022. године	604.872	3.314.552	4.843	60	195.121	4.119.448
Амортизација за 2022. годину	49.498	711.449	7.817			768.764
Пренос са/на конта осн. средстава						-
Исп. вред. продатих ОС						-
Остала смањења (мањак, расход...)	(304)	(467.675)	(515)	(60)		(468.554)
Пренос на ванбилансну евиденцију						-
Амортизација расхода						-
Стање 31.12.2022. године	654.066	3.558.326	12.145	-	195.121	4.419.658
САДАШЊА ВРЕДНОСТ						
Стање на дан 31.12.2022. године	1.153.160	5.707.741	11.332	7.017	21.925	6.901.175

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА - АОП 0009 (Наставак)

2023. година

О П И С	Грађевински објекти (к-то 022)	Постројења и опрема (к-то 023)	Оперативни лизинг (к-то 025)	Дела ликовне вредности (к-то 026)	Некретнине, постројења и опрема у припреми (к-то 027)	Свега основ. средства (група к-та 02)
НАБАВНА ВРЕДНОСТ						
Стање 1.1.2023. године	1.807.226	9.266.066	23.476	7.017	217.047	11.320.832
Директна повећања					2.127.865	2.127.865
Пренос са инвестиција у току						-
Остала повећања						-
Пренос са/на конта осн. средстава	3.849	2.123.935	10.717	96	(2.127.865)	10.731
Продаја						-
Пренос на ванбилансну евиденцију						-
Остала смањења - расход, мањак, обезвређење	(6.705)	(495.838)	(6.189)			(508.732)
Стање 31.12.2023. године	1.804.370	10.894.163	28.004	7.112	217.047	12.950.696
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ						-
Стање 1.1.2023. године	654.066	3.558.325	12.144		195.122	4.419.656
Амортизација за 2023. годину	49.459	880.527	8.193			938.179
Пренос са/на конта осн. средстава						-
Исп. вред. продатих ОС						-
Остала смањења (мањак, расход...)	(1.360)	(417.881)	(5.786)			(425.027)
Пренос на ванбилансну евиденцију						-
Амортизација расхода						-
Стање 31.12.2023. године	702.164	4.020.971	14.551	-	195.122	4.932.808
САДАШЊА ВРЕДНОСТ						
Стање на дан 31.12.2023. године	1.102.204	6.873.192	13.453	7.113	21.925	8.017.887

Надзорни одбор предузећа ЈКП „Градска чистоћа“ Београд је током 2023. године, Одлукама о расходу, а на предлог корисника и рачунопологача опреме, расхоровао основна средства. Након спроведених расхода утврђени су Губици по основу расходања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у износу од РСД 83.672 хиљаде динара. У структури наведеног трошка се налазе следеће билансне позиције:

- Губици по основу расходања некретнина у износ од 5.345 хиљада динара,
- Губици по основу расходања опреме у износу од 73.417 хиљада динара, и највећим делом се односи на расход дотрајалих возила старости преко 15 година, чија експлоатација више није била могућа како у техничком смислу, тако и додатна финансијска улагања у иста би била нерентабилна за предузеће,
- Губици по основу расходања возила из донација у износу 3.937 хиљада динара,
- Губици по основу расходања контејнера и канти из донација у износу од 399 хиљада динара,
- Губици по основу расходања рециклажних центара из донација у износу од 557 хиљада динара,
- Губици по основу расходања ђубријера за рециклабилни отпад из донација у износу од 3 хиљаде динара,
- Губици по основу расходања постројења у износу од 13 хиљада динара.

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА - АОП 0009 (Наставак)

Кредити код банака су осигурани заложним правом на опреми која је предмет финансирања из кредита, и то:

Кредит код Комерцијалне банке у износу од РСД 559.317 хиљада, за 28 комуналних возила. Уговор о залози закључен је између Друштва и Комерцијалне банке 1.4.2020. године под бројем 5758, а на основу Уговора о инвестиционом кредиту за набавку возила- аутосмећара - кредитна партија 00-410-0207762.9 од 08.04.2019. године, у износу од 560.000 хиљаде динара . Вредност возила износи 559.472 хиљада динара. (Напомена 19).

8. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ - АОП 0012

Друштво нема евидентиране инвестиционе некретнине на дан 31. децембар 2023. године.

9. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ - АОП 0018

Опис	31.12.2023	31.12.2022
Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима		
Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	179.206	179.206
Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима		
Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		
Дугорочни пласмани у земљи		
Дугорочни пласмани у иностранству		
Хартије од вредности које се држе доспећа		
Остали дугорочни финансијски пласмани	29.699	20.532
Минус: Исправка вредности	(170.885)	(170.884)
Стање на дан 31. децембра	38.020	28.854

а) Учешћа у капиталу

Друштво нема улагања у капитал зависних правних лица

1. Улагања у капитал придружених правних лица и заједничким подухватима
Друштво нема улагања у капитал зависних правних лица
2. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају

Опис	31.12.2023	31.12.2022
У акцијама	179.206	179.206
У уделима		
Финансијска средства расположива за продају		
Минус: Исправка вредности	(162.826)	(162.826)
Стање на дан 31. децембра	16.380	16.380

9. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ - АОП 0018 (Наставак)

а) Учешћа у капиталу (Наставак)

Учешћа у капиталу осталих правних лица односе се на:

-у динарима

Назив партнера	Стање 31.12.2023.	Исправка вредности 31.12.2023.	Нето стање 31.12.2023.	% учешће
ФАП КОРПОРАЦИЈА ПРИБОЈ	1.709.000	1.709.000	0	11,80%
ТЕХНОХЕМИЈА	0	0	0	
МОСТОГРАДЊА	47.417.580	47.417.580	0	
РАД ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ	251.345	238.769	12.576	0,09%
КОСМАЈ МЕРМЕР	143.000	88.660	54.340	0,38%
ПРОГРЕС	23.207.780	22.937.020	270.760	10,95%
РАЈ БАНКА	86.426	86.426	0	
ИКАРБУС АД ЗЕМУН	61.059.000	57.395.460	3.663.540	
ПИМ ИВАН МИЛУТИНОВИЋ	13.698.000	13.698.000	0	
СИМПО АД ВРАЊЕ	29.623.088	19.255.388	10.367.700	71,57%
ПРОСВЕТА АД	2.010.852	0	2.010.852	5,22%
Укупно:	179.206.071	162.826.303	16.379.768	100,00%

Улагања Друштва у капитал других правних лица тргује се јавно на Београдској берзи.

Друштво је евидентирала фер вредност учешћа у капиталу у Друштвима из претходне табеле, за она Друштва чије акције котирају на берзи. Улагања се исказују по набавној вредности од РСД 179.206 хиљада уз исправку вредности од РСД 162.826 хиљада.

Фер вредност осталих улагања којима се тргује на активном тржишту утврђује се на основу текуће тржишне вредности у моменту закључења пословања на дан 31. децембра 2023. године.

Дугорочни пласмани

1) Остали дугорочни финансисјки пласмани

О П И С	Стање 31.12.2023.	Исправка вредности 31.12.2023.
Дугорочни стамбени кредити дати запосленима	1.014	(1.014)
Дугорочни кредити за продате станове	7.503	
Остали финансијски пласмани	6.618	(6.618)
Остали непоменути дугорочни пласмани	14.563	(427)
Укупно:	29.698	(8.059)

10. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА - ДЕО АОП 0018

Опис	31.12.2023	31.12.2022.
Утужена зависна правна лица	510	510
Вансудска потраживања од зависних правних лица		
Правна лица у стечајном поступку	832.726	836.081
Утужена правна лица	36.052	36.033
Вансудска потраживања од правних лица	3.887	3.887
Исправка вредности потраживања	(873.175)	(876.511)
Стање на дан 31. децембра	0	0

11. ЗАЛИХЕ - АОП 0031

Опис	31.12.2023	31.12.2022.
1.Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	512.285	423.112
2. Исправка вредности	(292.095)	(158.234)
3.Нето залихе материјала, резервних делови, алат и ситан инвентар (1-2)	220.190	264.878
4.Роба	1.508	749
5.Плаћени аванси за залихе и услуге	7.624	9.856
Стање на дан 31.12. (3+4+5)	229.322	275.483

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ - АОП 0038

Опис	31.12.2023	31.12.2022
Купци у земљи - матична и зависна правна лица	298.231	137.502
Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		-
Купци у земљи - остала повезана правна лица		656.551
Купци у иностранству - остала повезана правна лица		-
Купци у земљи	5.591.546	4.624.516
Купци у иностранству		-
Остала потраживања по основу продаје	86.375	75.716
Минус: Исправка вредности	(4.724.232)	(4.446.161)
Стање на дан 31. децембра	1.251.920	1.048.124

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје класификованих као Потраживања и зајмови, одговара њиховој фер вредности.

Кашњење наплате од града по испостављеној факури бр. СР23-0120 од 30.11.2023. године за услуге чишћења и прања јавних површина у новембру 2023. године у износу од 148.908.511,84 динара (уместо у 2023. години плаћање је извршено у 2024. години) је проузроковало увећање потраживања на групи конта 200 (Купци у земљи - матична правна лица) на дан 31.12.2023. године.

Купци у земљи - остала повезана правна лица, за разлику од евидентирања у 2022. години када су се водила на посебним контима (група конта 202), у 2023. години се не евидентирају више на посебним контима, већ заједно са купцима у земљи (група конта 204).

У складу са чланом 61 б Закона о порезу на добит правних лица, Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе не сматрају се правним лицима за сврху примене члана 59. до 61 а овог закона. Из наведеног члана произилази да се, правна лица у којима Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе имају учешће у капиталу или гласове у органима управљања најмање 25% не сматрају повезаним лицима.

У складу са МРС 24 Обелодањивање односа са повезаним лицима проистиче да предузеће није у обавези да примењује наведени стандард из разлога што Оснивач град Београд није обвезник МСФИ.

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ - АОП 0038 (Наставак)

Друштво има обезбеђења потраживања по основу продаје и то:

- 16 меница од комитената по основу Уговора о откупу секундарних сировина
- 1 менице по основу Уговора о зајму (Градски центар за физичку културу)
- 189 меница од комитената по основу Уговору о признању дуга и отплати дуга на рате

На дан 31. децембра 2023. године, укупна исправка вредности потраживања од продаје износи 5.659.901 хиљаду динара (за краткорочна потраживања износе 4.724.232 хиљаде динара, за дугорочна износе 873.175 хиљаде динара и за камату износе 62.494 хиљаде динара). У односу на 2022. годину када је исправка вредности потраживања износила 5.387.939 хиљаде динара, у 2023. години је већа за 261.690 хиљада динара.

Промене на рачуну исправке вредности дугорочних потраживања, потраживања од продаје и осталих краткорочних потраживања:

Опис	2023.	2022.
Стање на дан 1. јануара	5.396.184	5.164.742
Додатна исправка вредности	1.206.243	769.497
Директан отпис претходно исправљених потраживања и отпис преко исправке вредности током године.	19.798	23.969
Наплаћена исправљена потраживања	922.728	522.331
Стање на дан 31. децембра	5.659.901	5.387.939

13. ОСТАЛА КРАКТОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА - део АОП 0044

Опис	31.12.2023	31.12.2022
Потраживања од извозника		
Потраживања по основу увоза на туђ рачун		
Потраживања од комисионе и консигнационе продаје		
Остала потраживања из специфичних послова	716.935	803.634
Минус: Исправка вредности		
Стање на дан 31. децембра	716.935	803.634

Остала потраживања из специфичних послова највећим делом се односи на потраживања на име трошкова предујма извршитеља за физичка лица, које друштво наплаћује преко ЈКП „Инфостан технологије“ Београд, износу од РСД 563.065 хиљаде.

Опис	31.12.2023	31.12.2022.
Потраживања за камату и дивиденде	77.307	79.722
Потраживања од запослених	6.687	41.625
Потраживања за више плаћен порез на добитак	30.270	118.420
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	11	123
Остала краткорочна потраживања	43.488	84.261
Остала потраживања		102
Минус: Исправка вредности	(65.823)	(68.595)
Стање на дан 31. децембра	91.940	255.658

13. ОСТАЛА КРАКТОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА - део АОП 0044 (Наставак)

Потраживања за камату и дивиденде се односи на:

О П И С	САЛДО
Потраживања за камату по основу позајмице - Градски центар за физичку културу	1.137
Потраживања за камату по основу позајмице - ЈП Хиподром	1.481
Потраживања за уговорену камату од трећих лица	395
Потраживања за уговорену камату од осталих правних лица	74.294
УКУПНО	77.307

Порез на додату вредност и унапред плаћени трошкови

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Порез на додату вредност-потраживање за више плаћен ПДВ	28.215	17.396
Порез на додату вредност-одложени порез	40.079	
Прелазни конто за претходни порез секундарне сировине и ино.	1.411	
Унапред плаћени трошкови	46.668	25.218
Потраживања за нефактурисани приход	0	0
Остала активна временска разграничења	1.548	1.162
Стање на дан 31. децембра	117.921	43.776

Остала краткорочна потраживања односе се на :

Опис	31.12.2023.
Потраживања од Фонда за рефундацију боловања преко 30 дана	43.357
Потраживања од стечајних дужника	241
Потраживања од физичких лица за секундарне сировине	130
Исправка вредности од стечајних дужника - менице	(241)
Стање на дан 31. децембра	43.487

Унапред плаћени трошкови највећим делом односе се на трошкове осигурања (РСД 40.319 хиљада), на унапред плаћене трошкове превоза (РСД 6.349 хиљада).

Друштво нема финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха на дан 31. децембар 2023. године.

14. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ - АОП 0048

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Краткорочни кредити и зајмови - матична и зависна правна лица		
Краткорочни кредити и зајмови - остала повезана правна лица	16.000	16.000
Краткорочни кредити и зајмови у земљи		
Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		
Остали краткорочни финансисјки пласмани	4.027	4.031
Минус: Исправка вредности	(19.512)	(8.992)
Стање на дан 31. децембра	515	11.039

Краткорочни кредити и зајмови односи се на дате финансијске кредите одобрене: ЈП Хиподром Београд и Градски центар за физичку културу Београд.

Зајмови су одобрени на рок до 12 месеци уз уговорену каматну стопу једнакој референтној каматној стопи НБС односно 30% од референтне каматне стопе на годишњем нивоу.

Друштво нема орочена средства код домаћих пословних банака.

15. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА - АОП 0057

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Хартије од вредности - готовински еквиваленти		
- пословни рачуни	378.752	465.701
Издвојена новчана средства и акредитиви		
Благајна		28
Девизни рачун	29	29
Девизна благајна		
Остала новчана средства	1	13.977
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Стање на дан 31. децембра	378.782	479.735

16. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА - АОП 0060 и АОП 0457

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Оперативни лизинг	0	0
Опрема добијена на употребу и коришћење	239.449	230.551
Непокретности и опрема за обављање делатности Зоохигијене	91.573	91.573
Непокретности у власништву оснивача	111.530	111.530
Рециклажни центар SWIFT Миријево	12.600	12.600
Гаранције и јемства	739.823	444.093
Земљиште	419.469	419.469
Остала средства која нису у власништву Друштва	38.535	32.512
Магазин III делови са расходованих возила	1	1
Стање на дан 31. децембра	1.652.980	1.342.329

17. КАПИТАЛ - АОП 0401

	ОПИС	Основни капитал	Остали основни капиал	Уписани а неуплаћени капитал	Емисиона премија (резерве)	Ревалоризационе резерве, актуарски добици/губици	Нераспоређени добитак	Губитак	Учешће без права контроле	Укупан капитал (2+3+4+5+6+7-8+9) =АОП 0401
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Почетно стање на дан 01.01.2022.	1.506.918	0	0	1.572.100	1.533.565	679.001	0	0	5.291.584
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика									0
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.2022. године (1+2)	1.506.918	0	0	1.572.100	1.533.565	679.001	0	0	5.291.584
4.	Нето промене у 2022 године	486.000				(108.579)	61.384			438.805
5.	Стање на дан 31.12.2022. године (3+4)	1.992.918	0	0	1.572.100	1.424.986	740.385	0	0	5.730.389
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених полиотика									0
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.2023. године (5+6)	1.992.918	0	0	1.572.100	1.424.985	740.385	0	0	5.730.388
8.	Нето промене у 2023. године	0				(144.929)	541.668			396.739
9.	Стање на дан 31.12.2023 године (7+8)	1.992.918	0	0	1.572.100	1.280.056	1.282.053	0	0	6.127.127

17. КАПИТАЛ (Наставак)

(а) Основни капитал

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Државни капитал	1.970.394	1.970.394
Остали основни капитал	22.524	22.524
Укупно	1.992.918	1.992.918

- Државни капитал је остао непромењен.

Уписани неновчани капитал на дан 31.12.2023. године износи РСД 737.894 хиљаде, а новчани уписани и уплаћени капитал износи РСД 1.232.500 хиљада, што укупно чини РСД 1.970.394 хиљаде.

- Остали основни капитал је остао непромењен.

(б) Резерве - АОП 0405

Статутарне резерве на дан 31.12.2023. године износе РСД 1.565.370 хиљада, док законске резерве износе РСД 6.730 хиљада. Укупне резерве на дан 31.12.2023. године износе РСД 1.572.100 хиљада.

(ц) Ревалоризационе резерве и нерезализовани добици и губици АОП 0406

Ревалоризационе резерве формиране су на основу процене вредности грађевинских објеката и опреме од 01.01.2021. године, као и по проценама из претходних година. Код расхода или отуђења средстава поред набавне вредности и исправке вредности укидају се и ревалоризационе резерве у корист нераспоређене добити ранијих година.

Стање ревалоризационих резерви постројења и опреме на дан 31.12.2023. године износи РСД 405.398 хиљада, стање ревалоризационих резерви грађевинских објеката на дан 31.12.2023. године износи РСД 998.782 хиљаде, стање ревалоризационих резерви нематеријалне имовине на дан 31.12.2023. износи РСД 383 хиљаде, стање нерезализованих добитака по основу хартија од вредности износи 194 што чини укупне ревалоризационе резерве у износу од РСД 1.404.757 хиљада.

Ефекти процене на ревалоризационе резерве

Кonto	Опис	Почетно стање 01.01.2023.	Нето дуговни промет	Нето потражни промет (ефекти процене)	Салдо
330	Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	1.503.804	99.240		1.404.564
3300	Ревалоризационе резерве - некретнине	1.000.743	1.961		998.782
3302	Ревалоризационе резерве - опрема	502.678	97.279		405.399
3303	Ревалоризационе резерве - нематеријална имовина	383	0		383

18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА - АОП 0416

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених - АОП 0417	910.404	727.674
Резервисање за трошкове судских спорова - АОП 0419	91.729	58.801
Укупно	1.002.133	786.475

(а) Накнаде и друге бенефиције запослених

Опис	Накнаде и друге бенефиције запослених
Стање на дан 31.12.2022.	727.674
Додатна резервисања	237.816
Ефекат дисконтовања	
Искоришћено у току године	(55.087)
Укуцање неискоришћених износа	
Стање на дан 31.12.2023.	910.403

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених обухватају резервисања за отпремнине и јубиларне награде се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене. Имајући у виду да у Републици Србији не постоји развијено тржиште за овакве обвезнице, коришћене су стопе тржишних приноса на државне обвезнице.

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
Отпремнине	333.766	270.500	249.618
Јубиларне награде	576.638	457.174	484.667
Стање на дан 31.12.2023	910.404	727.674	734.285

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

Опис	2023.	2022.
Дисконтна стопа	6,3%	7,1%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Флукуација запослених/смртност/обољевање	4%	4%
Износ отпремнине при одласку у пензију у моменту резервисања	Трострука просечна зарада запослених у Београду (158.031 РСД)	Трострука просечна зарада запослених у Београду (137.015 РСД)
Измене износа резервисања у актима		
	Резервација за отпремнине при одласку у пензију обухвата 20% пореза на износ изнад законско неопорезивог износа који је увећан за припадајуће обавезе које се плаћају на терет примаоца прихода. Резервација за јубиларне награде обухвата и обрачунатих 10% пореза на износ преко 26.991 РСД	Резервација за отпремнине при одласку у пензију изнад законског минимума обухвата 20% пореза по одбитку 20% нормираних трошкова. Резервација за јубиларне награде обухвата и обрачунатих 10% пореза на износ преко 21.794 РСД

У актуарском обрачуна су коришћене таблице морталитета за период у Републици Србији у 2012. години.

18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА - АОП 0416 (Наставак)

(а) Накнаде и друге бенефиције запослених (Наставак)

На основу Акутуарског обрачуна на дан 31.12.2023. године извршена су додатна резервисања за отпремине за пензију и јубиларне награде у кумулативном износу од 230.277 хиљада динара, и виши су за 138,45% у односу на 2022. годину. Видети напомену број 32.

Опис	2023	2022
Трошкови резервисања за отпремине	49.591	37.882
Трошкови резервисања за јубиларне награде	142.535	18.536
Трошкови резервисања за судске спорове	38.151	40.152
Укупно	230.277	96.570

(б) Судски спорови

Опис	Судски спорови
Стање на дан 01.01.2021 .	58.640
Додатна резервисања	
Ефекат дисконтовања	
Искоришћено у току године	12.785
Укудање неискоришћених износа	
Стање на дан 31.12.2021.	45.855
Додатна резервисања	-
Ефекат дисконтовања	
Искоришћено у току године	
Укудање неискоришћених износа	
Стање на дан 31.12.2022.	58.800
Додатна резервисања	38.151
Ефекат дисконтовања	
Искоришћено у току године	
Укудање неискоришћених износа	5.222
Стање на дан 31.12.2023.	91.729

Приказани износи обухватају резервисања за одређене судске спорове које су против Друштва покренули повериоци/купци/запослени. Резервисања за судске спорове формирају се у износу који одговара најбољој процени руководства Друштва у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире. По мишљењу руководства, након одговарајућих правних консултација, исход тих судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2023. године.

19. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ - АОП 0420

Опис	2023.	2022.
Обавезе које се могу конвертовати у капитал		
Обавезе према матичним и зависним правним лицима		
Обавезе према осталим повезаним правним лицима		
Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужим од годину дана		
Дугорочни кредити и зајмови у земљи - доспеће између 1 и 5 година	193.536	286.796
Дугорочни кредити и зајмови у иностранству		
Обавезе по основу оперативниг лизинга	7.476	4.953
Остале дугорочне обавезе		
Свега дугорочне обавезе	201.012	291.749

19. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ - АОП 0420 (Наставак)

Дугорочни кредити и зајмови

Доспеће дугорочних кредита и зајмова

Опис	2023.	2022.
Између 1 и 2 године	92.897	93.015
Између 2 и 5 година	100.639	193.781
Преко 5 година	-	-
Стање на дан 31. децембра	193.536	286.796

Књиговодствена вредности обавеза по основу дугорочних кредита Друштва изражена је у следећим валутама:

Опис	2023.	2022.
РСД	193.536	286.796
ЕУР	-	-
Остале валуте	-	-
Стање на дан 31. децембра	193.536	286.796

Уговор о инвестиционом кредиту, кредитна партија бр 00-410-0207762.9 закључен дана 08.04.2019. године са Комерцијалном банком ад Београд, на износ од 560.000.000 динара, у противвредности ЕУР по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај (4.756.895 ЕУР), за набавку комуналних возила - аутосмећара. Кредит се користи сукцесивно а најкасније до 12 месеци од датума закључења Уговора. Кредит је одобрен са роком враћања од 84 месеца од датума пуштања прве трансхе кредита у течај, укључујући грасе период од 12 месеци. Камата на кредит се обрачунава по каматној стопи која се утврђује као збир вредности тромесечног ЕУРИБОР-а и марже од 1,70% годишње. Усклађивање ЕУРИБОР-а врши се на датум пуштања кредита у коришћење у складу са одредбама Уговора. Средства обезбеђења су 10 бланко сопствених меница и залога над возилима која су предмет финансирања из кредита. Уговор о залози заведен код залогодавца број 5758 од 01.04.2020. године на максимални износ обезбеђеног потраживања од 5.100.000,00 ЕУР. Прва рата главнице кредита уплаћена је 04.02.2021. године. Кредит од банке доспева до 03.01.2027. године и уз просечну каматну стопу која се креће у распону од 1,13% до 5,65% годишње.

Уговор о кредиту закључен дана 20.11.2020. године са банком Banca Intesa a.d. Beograd, у износу до 300.000.000 динара, прерачунато у ЕУР по средњем курсу НБС на дан пуштања средстава у течај, за финансирање набавке возила за прикупљање комуналног отпада. Рок отплате кредита је 24 месеца без грасе периода, од дана пуштања прве трансхе средстава у течај. Каматна стопа је збир тромесечног ЕУРИБОР-а и марже од 1,72% на годишњем нивоу. Усклађивање каматне стопе се врши у складу са одредбама Уговора број 7150062. Средства обезбеђења су 6 бланко соло меница и залога над возилима која се финансирају из овог кредита. Анексом 1 Основног уговора бр. 18032 од 1.12.2021. године прецизирана су средства обезбеђења. Уговор о залози покретних ствари бр. 18031 од 1.12.2021. године дато је обезбеђење потраживања за максимални износ од 600.000.000,00 динара. Прва рата главнице кредита уплаћена је 14.07.2021. године док је последња рата исплаћена 14.6.2023. године те више не постоје обавезе по поменутом кредиту. Каматна стопа се кретала у распону од 1,15% до 5,19% годишње.

Друштво има склопљена 4 Уговора за оперативни лизинг за укупно 21 возило (од којих је једно расходовано услед тоталне штете), и то са PORSCHE MOBILITY DOO BEOGRAD, TDV FLEET DOO BEOGRAD и АУТО САЏАК DOO KONJEVIĆI. Укупне дугорочне обавезе по основу ових уговора на дан 31.12.2023. године износе 7.476.275,95 РСД.

20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ - АОП 0433

Опис	2023.	2022.
Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица		
Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица		
Краткорочни кредити у земљи		
Краткорочни кредити у иностранству		
Обавезе по основу сталних средстава и средстава немењених продаји		
Део дугорочних обавеза по основу кредита које доспевају до једне године	92.897	167.815
Део дугорочних обавеза по основу лизинга које доспевају до једне године	6.220	6.556
Остале краткорочне финансијске обавезе		
Стање на дан 31. децембра	99.117	174.371

Кредити у земљи се односе на обавезе по основу дугорочних кредита, а чије обавезе доспевају до годину дана, одобрених од стране Комерцијалне банке АД Београд и Banca Intesa AD Београд у укупном износу од РСД 92.897 хиљада .

Кредит код Комерцијалне банке АД Београд је обезбеђен је са 10 бланко меница Друштва и залогe над предметом финансирања из кредита (возила). Кредит од банке доспева до 03.01.2027. године и уз просечну каматну стопу која се креће у распону од 1,13% до 5,65% годишње.

Кредит код Banca Intesa AD Београд је обезбеђен је са 6 бланко меница Друштва и залогe над предметом финансирања из кредита (возила и дијагностички уређаји). Каматна стопа се кретала у распону од 1,15% до 5,19% годишње. Отплаћен у 2023.

Књиговодствена вредности краткорочних финансијских обавеза Друштва изражена је у следећим валутама:

Опис	2023.	2022.
РСД	99.117	174.371
ЕУР		
Стање на дан 31. децембра	99.117	174.371

21. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ И ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА - АОП 0441, АОП 0443, АОП 0445 И АОП 0448

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.
Примљени аванси, депозити и кауције - АОП 0441	6.782	8.375
Добављачи у земљи - АОП 0445	739.293	219.466
Добављачи - матична и зависна правна лица - АОП 0443	-	21.105
Остале обавезе из пословања АОП 0448	-	-
Укупно	746.075	248.946

Обавезе према добављачима не носе камату и имају валуту плаћања која се креће до 45 дана.

Руководство Друштва сматра да исказана вредност обавеза из пословања одражава њихову фер вредност на дан биланса стања.

22. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ - АОП 0449

Опис	31.12.2023	31.12.2022.
Обавезе према увознику		-
Обавезе по основу извоза за туђ рачун		-
Обавезе по основу комисионе и консигнационе продаје		-
Остале обавезе из специфичних послова		
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	343.369	273.938
Обавезе за зараде и накнаде зарада, бруто	933	882.197
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	1.259	-
Обавезеза дивиденде/учешће у добитку		-
Обавезе према запосленима	3.427	
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	100	100
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	100	100
Обавезе за краткорочна резервисања	-	-
Остале обавезе	1.148.939	-
Обавезе за ПДВ		23.851
Обавезе за остале порезе и доприносе	6.305	91.173
Стање на дан 31. децембра	1.504.432	1.271.359

23. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ, ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА - АОП 0449, АОП 0452, АОП 0430 И АОП 0454

Опис	31.12.2023	31.12.2022.
Обавезе за порез на додату вредност - АОП 0449	-	1.271.359
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке	-	-
Обавезе за акцизе	-	-
Обавезе за порез из резултата - АОП 0452	-	-
Дугорочни одложени приходи и примљене донације - АОП 0430	610.431	720.239
Краткорочна пасивна временска разграничења - АОП 0454	680.024	634.189

Стање конта дугорочних одложени прихода и примљених донације на дан 31.12.2023.године износи 610.431 хиљаду динара и састоји се из:

- Примљених донација за навку возила у износу 436.185 хиљада динара,
- Примљене донације за набавку контејнера и канти у износу од 112.013 хиљаде динара,
- Примљене донације за набавку подземних контејнера у износу од 50.258 хиљада динара,
- Примљене донације за изградњу рециклажни центара у износу од 3.618 хиљада динара,
- Примљене донације за набавку мултифункционална машина у износу од 7.911 хиљаду динара,
- Примљене донације за набавку ђубријера за рециклабилни и комунални отпад у износу од 447 хиљада динара.

Стање на контима краткорочних ПВР износи износи 680.024 хиљаде динара на дан 31.12.2023. године и односи се на унапред укалкулисани приход од трошкова извршења за утужења путем ЈКП „Инфостан“ Технологије Београд за утужена физичка лица у износу од 563.064 хиљаде динара, на унапред обрачуна приход по основу судских такси из ранијег периода у износу од 116.960 хиљада динара.

24. ПОРЕЗ НА ДОБИТ - АОП 0452 (део)

(а) Компоненте пореза на добит

Главне компоненте пореза на добит су следеће:

Опис	2023.	2022.
Порески расход периода	177.673	53.245
Порески расход обрачунат на добит текуће године		
Корекције из ранијих година		
Свега	177.673	53.245
Одложени порески приход	49.477	
Одложени порески расход		39.007
Настанак и укидање привремених разлика		
Претходно непризната одложена пореска средства		
Свега	49.477	39.007
Укупно	227.150	(92.252)

(б) Усаглашавање пореског расхода и рачуноводствене добити пре опорезивања

Опис	2023.	2022.
Порез на добит из редовног пословања	177.673	53.245
Порез на добит из пословања који се обуставља		
Укупно	177.673	53.245

Обрачунати порески расход (приход) се разликује од теоријског износа који би се добило применом важеће пореске стопе од 15% на рачуноводствену добит пре опорезивања, као што следи:

Опис	2023.	2022.
Добит пре опорезивања	782.435	331.742
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи-15%	117.673	49.761
Расходи који се не признају у пореске сврхе	402.051	3.484
Коришћење претходно непризнатих пореских губитака		
Укупно	177.673	53.245
Ефективна пореска стопа	22,71%	16,05%

25. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

Друштво је у складу са одредбама Закона о рачуноводству извршило усаглашавање потраживања и обавеза.

Друштво је током 2023. године укупно послало 18.536 извода отворених ставки. Од тог броја 10.565 извода отворених ставки је послато на портал е-фактура уз редован месечни рачун за октобар 2023. године а остатак је послат путем поште.

Од послатих ИОС-а купцима враћено је 1.122 у којима је потврђено стање, док је у 191 враћених ИОС-а делимично оспорено потраживање услед књижења фактуре у другом периоду.

Заједно са ИОС-има добијених од купаца, и узимајући у обзир утужене купце и купце који су у међувремену склопили уговоре са ЈКП „Градска чистоћа“ о отплати дуга на рате, износ усаглашења је 75% укупних потраживања по основу продаје.

Усаглашавање обавеза:

Укупан број ИОС-а послатих добављачима је 786, од тога:

Укупан број усаглашених ИОС је 141 у износу од 14.831 хиљаду динара

Укупан број неусаглашених ИОС је 40 у износу од 1.119 хиљада динара

Друштво је вршило усаглашавање обавеза и потраживања са стањем на дан 31.10. и 31.12.2023. године:

26. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ - АОП 1001

Опис	2023	2022
Приходи од продаје робе	23.485	32.252
Приходи од продаје производа и услуга	10.135.601	7.971.928
Остали пословни приходи	136.202	127.169
Приходи од усклађивања вредности имовине		
Укупно:	10.295.288	8.131.349

Укупни пословни приходи у 2023. години, износе 10.295.288 хиљада динара и за 26,61 % су већи од истих у 2022. години.

Приходи од продаје робе у транзиту, у 2023. години су износили 17.953 хиљаде динара, и у односу на остварене 2022. године су мањи за 32,92%.

Остварени приходи од продаје производа и услуга износе 10.135.601 хиљаду динара и у односу на претходну годину су већи за 27,14%.

27. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ - АОП 1014

Опис	2023	2022
Продата роба на мало	5.190	4.181
Продата роба - Отпад	18.568	25.645
Продата роба - Транзит	15.998	24.310
Укупно	39.756	54.136

Набавна вредност продате робе остварена је у износу од 39.756 хиљада динара, и за 26,56% је нижа у односу на 2022. годину. Смањење трошкова по основу набавне вредности продате робе се највећим делом односе на промет робе у транзиту, као и смањење откупа секундарних сировина.

28. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ - АОП 1015

Опис	2023	2022
Трошкови материјала за израду	284.529	183.368
Трошкови осталог материјала - режијског	87.670	69.533
Трошкови горива и енергије	789.569	798.956
Трошкови резервних делова	212.677	141.452
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	245.698	165.327
Укупно	1.620.143	1.358.636

Трошкови материјала су остварени у износу од 1.620.143 хиљаде динара у 2023. години, и виши су у просеку за 19,25 % у односу на 2022. годину.

У структури ових трошкова значајна повећања су остварена код трошкова резервних делова, као и трошкова једнократног отписа алата и инвентара.

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ - АОП 1016

Опис	2023	2022
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	4.007.146	3.464.504
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	619.701	560.977
Трошкови накнада по уговору о делу	1.852	1.408
Трошкови накнада по ауторским уговорима		
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	256.147	204.397
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора		
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	1.204	1.217
Остали лични расходи и накнаде	451.068	439.702
Укупно	5.337.118	4.672.205
Број запослених на крају године	3.062	2.909

Трошкови зарада накнада зарада и осталих личних расхода у 2023. години су остварени у износу од **5.337.118** хиљада динара и за 14,23% су већи у односу на остварене трошкове у 2022. години. Број запослених на крају 2023. године је био за 153 запослених већи у односу на 2023.годину. Просечна зарада по запосленом у 2023. години је за 8,52% већа у односу на исту у 2022.години

У току 2023. године радни однос је засновао 265 радник, док је по свим основама 153 радника раскинуло радни однос, што је утицало на увећање исплаћене масе зараде у 2022. години.

На дан 31.12.2023.године укупан број стално запослених је био 3.062 запослена док је предузеће путем уговора о привремено повременим пословима ангажовало 237 запослена.

30. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА - АОП 1022

Опис	2023	2022
Трошкови услуга на изради учинака	0	0
Трошкови транспортних услуга	29.133	30.923
Трошкови услуга одржавања	121.060	73.272
Трошкови закупнина	160.442	82.642
Трошкови сајмова	309	377
Трошкови рекламе и пропаганде	12.461	38.288
Трошкови осталих услуга	398.735	205.747
Укупно	722.140	431.249

Трошкови производних услуга су остварени у износу од 722.140 хиљада динара у 2023. години, и виши су за 67,45% у односу на 2022. годину.

Трошкови транспортних услуга су мањи у 2023. години за 5,79% у односу на 2022. годину.

Трошкови екстерних услуга у 2023. години су за 65,22% веће у односу на 2022. годину, у ову групу трошкова спадају трошкови екстерних поправки возила и опреме од стране трећих лица, грађевинске услуге, као и на услуге екстерних поправки комуналних судова.

Трошкови закупнина су већи у 2023. години за 94,14% у односу на 2022. годину и повећање се односи на закуп опреме на „CNG“ погон за обављање основне делатности предузећа у складу са стратегијом смањења загађења ваздуха у граду Београду.

У оквиру трошкова осталих услуга у 2023. години су за 93,80 % у односу на исте у односу на 2022. годину, значајан износ односи се на трошкове услуга ЈКП „Инфостан технологије“ у износу од 278.468 хиљада динара, који се односе на услугу наплате потраживања коју поменуто предузеће обавља.

31. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ - АОП 1020

Опис	2023	2022
Трошкови амортизације нематеријалних улагања (Напомена 6)	55.057	41.220
Трошкови амортизације грађевинских објеката	49.459	49.498
Трошкови амортизације постројења и опреме (Напомена 7)	880.527	711.449
Трошкови амортизације опреме из лизинга	8.193	7.817
Остали трошкови амортизације		
Укупно	993.237	809.984

Трошкови амортизације су у 2023. години остварени у износу од 993.237 хиљада динара и виши су за 22,62% у односу на 2022. годину, услед набавке нових постројења и опреме. Предузеће континуирано инвестира у набавке нове опреме која се највећим делом односи на возила, комуналне судове и уређење постројења за обављање делатности.

32. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА - АОП 1023

Опис	2023	2022
Трошкови резервисања за отпремине	49.591	37.882
Трошкови резервисања за јубиларне награде	142.535	18.536
Трошкови резервисања за судске спорове	38.151	40.152
Укупно	230.277	96.570

У току 2023. године, извршена су додатна резервисања за отпремине за пензију и јубиларне награде у кумулативном износу од 230.277 хиљада динара, и виши су за 138,45% у односу на 2022. годину. Видети напомени број 18.

33. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ - АОП 1024

Опис	2023	2022
Трошкови непроизводних услуга	108.062	76.443
Трошкови репрезентације	2.744	3.941
Трошкови премије осигурања	64.863	43.497
Трошкови платног промета	4.345	4.332
Трошкови чланарина	2.305	2.286
Трошкови пореза	27.478	27.912
Остали нематеријални трошкови	163.042	145.876
Укупно	372.839	304.287

Нематеријални трошкови остварени су у износу од 372.839 хиљада динара и за 22,53 % су већи у односу на остварење поменутих трошкова у 2022. години.

На ово повећање трошкова највећи утицај су имали трошкови за софтвере и лиценце до 1 године, трошкови премије осигурања, трошкови за таксе по основу предујмова за судске извршитеље за утужење физичких лица које спроводи ЈКП „Инфостан технологије“ Београд и трошкови извршитеља.

34. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ - АОП 1027

Опис	2023	2022
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		0
Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	183	77
Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата		0
Приходи од камата	178.457	131.441
Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле	655	1.291
Остали финансијски приходи	1.394	343
Укупно	180.689	133.152

Финансијски приходи су остварени у износу од 180.689 хиљада динара и већи су за 47.537 хиљада динара у односу на 2022. годину. Највећи део ових прихода су приходи од обрачунатих камата за неплаћење рачуне и рачуне који су плаћени са закашњењем, као и камата "а виста" на средства по текућим рачунима предузећа (уговори са банкама).

35. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ - АОП 1032

Опис	2023	2022
Финансијски расходи од матичних и зависних правних лица		0
Финансијски расходи од осталих повезаних правних лица		0
Расходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата		0
Расходи од камата	18.668	10.857
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	2	6
Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле	224	47
Остали финансијски расходи	455	389
Укупно	19.349	11.299

Финансијски расходи су у 2023. години оставрени у износу од 19.349 хиљада динара и већи су за 71,24% у односу на исте за 2022. годину.

Расходи по основу камата су у 2023.години већи у односу на 2022.годину, за 7.810 хиљада динара. На ово повећање је у највећој мери утицао раст Еурибор-а.

36. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА - АОП 1039

Опис	2023	2022
Приходи од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају		
Приходи од усклађивања вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	922.845	522.392
Укупно:	922.845	522.392

Приходи од усклађивања вредности имовине су остварени у износу од 922.845 хиљаде динара и у односу на 2022. годину, када су износили 522.392 хиљаде динара, виши су за 400.453 хиљаде динара и односе се на наплаћена потраживања која су раније била на исправци вредности потраживања, тј. на трошковима.

37. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА - АОП 1040

Опис	2023.	2022.
Обезвређење дугорочних финансијских пласмана и других хартија од вредности расположивих за продају		
Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана	1.220.581	771.213
Укупно:	1.220.581	771.213

Трошкови обезвређења потраживања од купаца који касне у измиривању својих обавеза (старија потраживања од 60,90 и 365 дана) у 2023. години износе 1.220.581 хиљада динара и у односу на 2022. годину, када су износили 771.213 хиљаде динара виши су за 449.368 хиљаде динара.

38. ОСТАЛИ ПРИХОДИ - АОП 1041

Опис	2023	2022
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		
Добици од продаје учешћа и хартија од вредности		
Добици од продаје материјала		
Вишкови	5.093	5.139
Наплаћена отписана потраживања		
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	117	546
Приходи од смањења обавеза		
Приходи од укидања дугорочних и краткорочних резервисања	6.448	16.300
Остали непоменути приходи	80.467	110.625
Приходи од усклађивања вредности нематеријалне имовине		
Приходи од укидања вредности некретнина, постројења и опреме		
Приходи од усклађивања вредности залиха		0
Укупно:	92.125	132.610

Структура осталих непоменутих прихода:

Остали непоменути приходи	2023.
Приходи од наплаћених меница	172
Остали приходи од рефундација боловања преко 30 дана	
Остали непоменути приходи - рефундација од државних органа	
Остали непоменути приходи - судске таксе	42.683
Приходи од наплаћених профактура извршитељи (Инфостан)	24.008
Приход од наплаћених гаранција	
Приход од наплаћених штета	592
Остали приходи од такси Инфостана	8.269
Остали приходи - адвокати	4.171
Ос.непом.приходи - добијени суд.спорови	89
Остали приходи	483
Укупно	80.467

39. ОСТАЛИ РАСХОДИ - АОП 1042

Опис	2023.	2022.
Губици од расходовања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	83.672	78.374
Губици од продаје учешћа и хартија од вредности		
Мањкови	184	930
Расходи по основу директних отписа потраживања	4.792	6.009
Остали непоменути расходи	4.154	4.902
Расход залиха материјала и робе	23.084	5.222
Обезвређење залиха	0	0
Укупно:	115.886	95.437

Остали расходи су остварени у износу од 115.886 хиљада динара у 2023. години. Губитак по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме износи 83.672 хиљаде динара (расход возила, посуда за отпад и сл.). Видети напомену број 7 (Наставак) текстуални део.

39. ОСТАЛИ РАСХОДИ - АОП 1042 (Наставак)

Мањкови по основу пописа износе 184 хиљаде динара у 2023. години.

Расходи по основу директних отписа потраживања остварени су у износу од 4.792 хиљаде динара. Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе су остварени у износу од 23.084 хиљаде динара у 2023.години и односе се на расход залиха резервних делова и материјала у магацинима предузећа.

40. ДОБИТ ПО ФИНАНСИЈСКОМ ИЗВЕШТАЈУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Расподела нераспоређеног добитка за 2023.годину, извршиће се у складу са инструкцијама Оснивача.

41. ДОГАЂАЈИ У ТОКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ СА УТИЦАЈЕМ НА ДОГАЂАЈЕ НАКОН ИЗВЕШТАЈНОГ ПЕРИОДА

Имплементација новог пословног система

Предузеће је од 1.1.2022. године званично отпочело са применом новог пословног система ERP и то MICROSOFT BUSSINES CENTRAL 365. Узимајући у обзир величину и сложеност предузећа, а као прилог томе говори чињеница да је током 2022. године било више од 200 корисника новог пословног програма, у оквиру ког се обједињено евидентирају све пословне промене, истичемо да су уложени огромни напори у претходном периоду како би нови пословни програм доживео своју пуну и примарну примену (тзв. „go live“). У великим пословним системима, као што је и ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, са великим бројем пословних процеса који такође прати велики број интерне документације који се креирају у систему, имплементација, сетовање као и континуирано усавршавање савременог пословног програма је дуготрајни процес, који изискује време и залагање свих запослених на нивоу предузећа, а са циљем добијања комплексних и међусобно комплементарних и повезаних извештаја ради доношења што исправнијих и по потреби хитних пословних одлука. Под залагењем запослених на првом месту је:

- обука кадрова за примену новог софтвера (како за унос тако и за део који се односи на контроле и извештавање) али
- и од стране стручних лица, препознавање могућности односно изналажења ефикаснијих и сврсисходнијих решења књижења и контроле која се могу имплементирати у савременом ERP софтверу .

Такође, истичемо да се кроз нови пословни програм и даље константно врше измене и подешавања постојећих пословних процеса у складу са потребама извештавања у предузећу као и са новим законским изменама (Е ФАКТУРЕ, И ПОСЕБНИХ ЕВИДЕНЦИЈА ЗА ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ НА ПОРТАЛУ СЕФ-А). Нови пословни програм се константно унапређује и усавршава, тј. врше измене, допуне и додатна подешавања у оквиру функционалности система (књижења, групе књижења, евиденције, уподобљавање шифарника и друго), а за потребе устројавања система у складу са прописима и међународним рачуноводственим стандардима.

Скупштина Оснивача је донела Закључак број 463-833/16-Ц дана 30. Новембра 2016. године, као и закључак број 463-554/17-Ц од 26. септембра 2017. године којим је наложено да се након извршене процене имовина на којој Предузеће не може успоставити право својине и непокретности на којима је Град Београд уписао право својине искњиже из пословних књига Предузећа. Током 2020. године Оснивачу - Граду Београду достављена је документација за упис права јавне својине и списак непокретности за озакоњење. До дана овог извештаја, сем захтеваног списка непокретности од стране Оснивача, Оснивач није започео поступак којим би се искњижиле непокретности из пословних књига Предузећа и поменуте непокретности укњижиле у пословне евиденције Оснивача. На дан 31. децембра 2023. године садашња вредност непокретности које се предмет искњиживања, према најбољој процени руководства, износи РСД 763.291 хиљада динара, од чега су непокретности 662.076 хиљада динара, док су станови које друштво води у књигама 101.215 хиљада динара.

42. УТИЦАЈ ГЛОБАЛНЕ МАКРОЕКОНОМСКЕ НЕСТАБИЛНОСТИ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Почетком марта 2022. године дошло је до повећане нестабилности на светским финансијским и робним тржиштима услед ескалације конфликта у Украјини, који и даље траје и који је праћен увођењем санкција одређеним руским компанијама и појединцима. Поред тога, у октобру 2023. године, почео је сукоб на Блиском истоку између Израела и Палестине.

Ови догађаји довели су до вишеструких проблема који утичу на стабилност глобалне економије, растуће стопе инфлације, енергетску нестабилност и несигурност у глобалном банкарском сектору, који могу имати значајне финансијске ефекте на многе ентитете. То укључује ентитете који послују у погођеним подручјима и секторима, као и индиректне интересне стране (нпр. добављачи и купци, инвеститори и зајмодавци).

По основу наведених конфликта, као и других који су избили у 2023. години, није било значајних негативних ефеката на пословање Друштва у 2023. и 2022. години, нити руководство очекује значајан утицај у наредном периоду. Али са друге стране, услед наставка сукоба и даље макроекономске нестабилности, може се очекивати додатан негативан утицај на глобалну економију, посебно на цене енергената, промене девизних курсева, каматне стопе, берзанске активности, поремећаје ланца снабдевања и појачане инфлаторне притиске који могу индиректно утицати на Друштво.

Руководство Друштва пажљиво прати и процењује потенцијални утицај глобалне макроекономске нестабилности на економске прилике у земљи и тржиштима где Друштво послује и предузима све неопходне мере како би се обезбедила стабилност пословања Друштва, међутим, будуће ефекте није могуће предвидети са разумном сигурношћу

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН БИЛАНСА СТАЊА

Финансијске извештаје на дан 31.12.2023. године, ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, доноси у околностима када је Одлуком о распуштању Скупштине града Београда, распуштена Скупштина града Београда и образован Привремени орган града Београда за обављање послова из надлежности Скупштине и извршних органа града Београда („Сл.гласник РС“, број 94 од 30.10.2023. године). Привремени орган обавља текуће и неодложне послове из надлежности Скупштине града Београда и извршних органа утврђеним законом и Статутом града, до конституисања Скупштине града Београда и избора извршних органа након одржаних избора, у складу са законом. У складу са наведеним Привремени орган доноси Одлуку о привременом финансирању града Београда за период јануар - јун 2024. године.

Након конституисања Скупштине града Београда и избора извршних органа биће донета Одлука о буџету града Београда за 2024. годину.

У зависности од потреба и околности, ЈКП „Градска чистоћа“ Београд Ребаланс програма пословања за 2024. годину ће се усклађивати путем ребаланса програма пословања са одлукама које буде доносио орган управљања града Београда у 2024. години.

Како је за први и други квартал за 2024. годину предвиђено привремено финансирање, утврђен је обим послова и средстава за период јануар - јун 2024. године за услуге ЈКП „Градска чистоћа“ које се финансирају из буџета града Београда (чишћење и прање јавних површина, услуге контроле и смањења популације глодара, инсеката и штетних организама и послове дезинсекције и дератизације на јавним површинама на територији града Београда, чишћења (уклањања) графита са објеката видљивих са површина јавне намене и обезбеђивање заштите од њиховог наношења и санација одлагалишта отпада на територији града Београда).

Цене за услуге Зоохигијене за 2024. годину се примењују од 01.01.2024. године, у складу са Одлуком НО ЈКП „Градска чистоћа“ број 15583/2 од 23.10.2023. године и Решења Привременог органа града Београда број 38-520/23-Г-27 од 27.11.2023. године.

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН БИЛАНСА СТАЊА (Наставак)

Имајући у виду да су за услуге Зоохигијене, цене на тржишту знатно промењене, како за биоцидне препарате, због поскупљења основних сировина за њихову производњу, тако и за само третирање због већих цена горива и других трошкова, укупни трошкови услуга смањења популације штетних организама (глодари, комарци, крпељи) мерама дезинсекције и дератизације на јавним површинама, утврђене су нове цене услуга сузбијања комараца, глодара и крпеља, које су веће за 10 % од до тада важећих цена док се цене услуга мониторинга и анализа „PCR real time“ (вирус грознице Западног Нила, маларија, „Borellia burgdorferi“, лептоспира) нису мењале.

Сет финансијских извештаја за 2023. годину је предат у Агенцији за привредне регистре у законском року односно дана 29. марта 2024. године. Након предаје финансијских извештаја, у финансијским извештајима примећене су техничке грешке које су кориговане у приложеним финансијским извештајима који су одобрени за усвајање од стране директора дана 28. јуна 2024. године.

44. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични девизни курсеви Народне Банке Србије, коришћени за прерачун девизних позиција на дан 31. децембра 2023. и 2022. године у функционалну валуту (РСД), за поједине стране валуте су:

у РСД

Опис	2023.	2022.
EUR	117,1737	117,3224
USD	105,8671	110,1515
CHF	125,5343	119,2543
GBP	135,0550	132,7026

У Београду, јун 2024. године

в.д. директора

Марко Попадић, маст. политик.